

RELAȚIILE ROMÂNILOR DIN EXIL CU AMBASADELE ROMÂNIEI

Discuție cu Adrian Constantinescu, ambasadorul României în Suedia.

Silvia Constantinescu: Vreau să inițiez cu dvs. o discuție despre relația dintre românii din afara granițelor și ambasadele României. Pe de o parte, cei în diaspora, adică toți cei care sunt în afara României, care au plecat fie ca să lucreze în alte țări, fie să se stabilească în alte teritorii, dar păstrează relațiile cu țara mamă și rămân cetățenii ei în continuare; și cei în exil, sau, ca să folosesc un termen și mai precis, cei care au fost "ostracizați", adică au fost obligați să plece din țară cu confiscarea averii. CURIERUL ROMÂNESC v-a oferit de câteva ori mai mult de jumătate de pagină, dându-vă astfel posibilitatea să prezentați activitatea ambasadelor române în Suedia. În general, ați prezentat un raport legat de activitatea, de relațiile oficiale româno-suedeze. Atribuțiile ambasadelor s-au schimbat astăzi, și-au mărit sfera de activitate datorită faptului că, după al doilea război mondial, românii au plecat în exil, au emigrat în diverse țări ale lumii. Dacă, până în 1990, românii din exil ocoleau ambasadele României, după 1990, încetul cu încetul, încep să vadă în acestea, chiar dacă mai sunt multe rețineri, locul de întâlnire al etnicilor români, pe de-o parte a celor care sunt cetățeni români, și pe de altă parte a celor care sunt etnici români, dar acum cetățenii altor state. Relația cu această comunitate, fără să înțeleg prin aceasta o organizație care să cuprindă toți românii aflați, în cazul nostru concret, în Suedia, cum este înțeleasă ea de ambasadă, mai concret de dvs.?

Adrian Constantinescu: În primul rând, ideea sau problematica legăturilor cu comunitatea românilor din afara granițelor este o chestiune de maximă importanță în ansamblul politicii Ministerului de Externe. Dar, nu numai din acest motiv, ci și din experiența mea personală din posturile în care am mai fost, am ajuns la concluzia că relația cu românii de peste hotare este extrem de importantă din două puncte de vedere: unul, pentru cultivarea spiritului românesc în afara granițelor, și în al doilea rând pentru sprijinul reciproc, ambasadă - comunitate, comunitate - ambasadă. Pornind de la observațiile mele dinainte să fiu ambasador, am încercat încă de când am venit în Suedia ca, treptat, în limita resurselor de care dispunem, atât umane cât și materiale, să catalizez, dacă pot spune așa, dacă nu-i prea pretentios cuvântul, să catalizez relația ambasadă-comunitatea românească, să încurajez prin această relație și o atmosferă cât mai bună înăuntrul a chiar comunității românești ca atare.

În acest sens, în anul 2000, primul an al sosirii mele aici, am organizat o primă reuniune a comunității românești, a comunității suedezeilor de origine română, așa le spun, la ambasadă, sub titulatura: "Porți deschise, inimi deschise"; care a fost, din câte mi s-a spus, cel puțin în ultimii 10-15 ani, prima astfel de acțiune și care a prilejuit deschiderea și a propriu, și la figurat, a ușilor din ambasadă pentru comunitatea românească din Suedia. Am făcut acest lucru pe o bază informală, în sensul că au fost invitații orale, prin reprezentanți sau grupuri, instituții românești, cum ar fi bisericile, fără să fie partea formală, și anume invitații scrise, fiindcă efectiv ar fi urmat să nu fi anunțat pe cineva sau pe unul sau altul din membri; și au fost circa 200 de persoane, la prima astfel de reuniune. Ceea ce m-a impresionat a fost faptul că, după cum ei au afirmat, unii dintre ei, chiar dacă erau de ani de zile în Suedia, se cunoșteau în ambasadă română. Ceea ce mi-a făcut o mare plăcere, pentru că a demonstrat că Ambasada României este teritoriu românesc și este deschisă pentru toți românii. Deasemenea, tot în anul care a trecut am mai încercat să facem și niște acțiuni punctuale, una cu studenții de origine română în Suedia, pentru a-i sprijini și a ne sprijini...

S.C.: Studenți din România cu burse în Suedia, sau studenți cetățeni suedezi de origine română?

A.C.: Și unii, și alții. Tot ce este de sorginte românească în Suedia și pe care am putut să-i convoc.

S.C.: Vorbiți numai de etnici români, sau vă referiți la toți vorbitorii de limbă română? În Suedia există și unguri din Transilvania, există originari evrei din România emigrați aici, români din Banatul sârbesc...

A.C.: N-a avut nici o importanță. Nici nu ne-am gândit dacă sunt foști cetățeni români, sau actuali cetățeni români, ci numai dacă simt și vorbesc românește. Pentru că dacă stau și mă gândesc, mă gândesc și la poetul Miloș, de exemplu, care este român din Serbia, care a fost în ambasadă fără nici un fel de probleme. Nu mai puțin mă preocupă și faptul de a avea, oricând sunt solicitat și timpul îmi permite, să am contacte punctuale cu românii care doresc să discute cu mine. Pe ansamblu, ce doresc eu să fac este ca în limitele regulilor diplomatice, ambasada României să fie deschisă pentru toți cei care sunt de origină, gândesc, vorbesc sau simt românește.

S.C.: Românii din Suedia, la fel ca cei care sunt stabiliți în alte țări, formează o "Românie mică", deci cu diverse păreri politice, de nivele intelectuale diferite, de credințe diverse, etc. Ei s-au strâns în jurul unor asociații și în special în jurul bisericilor. În Suedia există o biserică ortodoxă cu reprezentanți de la Patriarhia Română și o biserică ortodoxă liberă, formată în exil, al cărui paroh este preotul Gheorghe Borca. Care este atitudinea dvs. față de aceste 2 biserici și ce relații aveți cu acestea?

A.C.: Atitudinea mea față de aceste două biserici se încadrează în atitudinea mea generală și anume în încercarea, și sper și în reușita, de a fi imparțial și de a fi echilibrat, de a nu face diferențieri între o categorie sau alta, sau așa-zise categorii de români. Același lucru se manifestă și în legătură cu cele 2 biserici. Evident că în calitatea mea de ambasador există o înclinare spre a merge cu prioritate la marile sărbători la biserică aparținând de Patriarhia Română. Aceasta nu înseamnă însă că, atunci când pot, pe o bază echilibrată, nu merg și la cealaltă biserică. Deci, am mers la ambele biserici.

S.C.: Care este motivul pentru care preferați biserică aparținând de Patriarhia Română?

A.C.: E dificil de spus. Din educația mea religioasă, mai multă sau mai puțină, câtă este ea, simt că slujba care se desfășoară în această biserică este mai apropiată de ceea ce eu am învățat, de cum am fost educat. Ca persoană, acum nu vorbesc ca ambasador, vorbesc ca persoană.

S.C.: Spuneți că doriți să fiți "un catalizator", atunci v-aș recomanda ca român care trăiesc în Suedia să participați la slujbele amândurora, căci românii de aici, cum spuneam, au diferite păreri politice, diferite atitudini... Fostul ambasador Ionescu, la marile sărbători, Paști, Crăciun, vizita amândouă bisericile, mai ales că de Paști și Crăciun se întâlnesc cei mai mulți români la biserică și prezenta dvs. cu aceste ocazii numai la Biserica Patriarhiei ar putea să fie interpretată...

A.C.: Eu am mers la ambele biserici și ceea ce apreciez extrem de mult la cea de-a doua biserică, și de aceea mă duc cu plăcere, sunt eforturile pe care le fac preotul și familia sa; ceea ce apreciez este că în jurul bisericii au reușit să formeze o asociație românească în adevăratul sens al cuvântului.

S.C.: Vă referiți la Biserica Ortodoxă Liberă, al cărui preot este Gheorghe Borca?

A.C.: Da. Deci, pe ansamblu sunt nedezechilibrat, consider eu.

S.C.: Aveți un consiliu al românilor care locuiesc în Suedia, pe lângă ambasadă, care să vă dea sfaturi

despre obiceiurile suedeze, despre ce se face și ce nu în relațiile cu suedezi, despre cutumele suedeze, etc., căci, după 10-20 de ani de locuit în Suedia, acești etnici români au învățat tradiția locului, ba chiar se poartă ca suedezi, sau considerați că sunt suficiente informațiile pe care le dețineți prin instructajul care vi s-a făcut la venirea la post?

A.C.: Niciodată informațiile nu sunt suficiente și ele sunt bine venite când sunt de bună credință. Din păcate, nu avem o formulă instituționalizată, un așa zis consiliu, care să ofere informații ambasadă. Prin contactele pe care le avem, tot mai numeroase și mai diverse, încercăm să atragem cât mai mulți români la ambasadă și să ne apropiem cât mai mult de români. Ceea ce aș vrea să remarc, cel puțin din cunoștințele mele, nu există, la ora actuală, o asociație. Nici măcar una a românilor, cum există în cadrul altor nații.

S.C.: În cadrul Bisericii Ortodoxe Libere, la parohia preotului Borca, există asociația "Frăția"...

A.C.: Da. O asociație culturală, dar o asociație mai largă, nu există. Am avut și sugestii ca ambasadă să inițieze o astfel de asociație, dar acest lucru eu nu-l fac! Ambasada este pusă să sprijine, să încurajeze asemenea inițiative, dar nu este pusă să se substituie dorinței și voinței suedezeilor de origine română, doar dacă ne-am întoarce înapoi spre anumite alte influențe, pe care nu doresc să le amintesc.

S.C.: S-a organizat, aici în Suedia, sub influența acțiunilor din România, "Anul Brâncuși", iar anul 2002 va fi "Anul Cultural România". S-a inițiat un comitet de organizare pentru aceste acțiuni?

A.C.: Am pornit de la ideea că, atunci când se organizează o asemenea acțiune amplă, trebuie să existe sprijin și oameni de inițiativă din țara respectivă, în cazul nostru din Suedia. De ce? Pentru că ei cunosc mai bine situația, ei sunt mai numeroși și pot să facă rost de unele resurse. Ambasada s-a implicat în a încuraja un astfel de grup de inițiatori, pornind de la premiza că inițiativa acestora este mai bine ancorată în realitățile suedeze. Și-n acest context, ambasada colaborează cu un grup de entuziaști. Ca să fiu sincer, ambasada este susținătoarea și nu inițiativă a acestei acțiuni, datorită faptului că nu avem resursele necesare.

S.C.: Cine sunt aceștia?

A.C.: Este un grup mai mare, format din editorul unui ziar cultural, "Konstidningen" sau așa ceva...

S.C.: Mă refeream la românii care fac parte din acest grup.

A.C.: Românii sunt mai puțini.

S.C.: Pentru că discuția noastră se referă la legătura cu românii care se află aici, fie ei cetățeni suedezi sau încă cetățeni români, vă rog să-mi vorbiți despre aceștia și nu de relațiile cu autoritățile suedeze.

A.C.: Sunt câțiva care sunt constanți participanți la discuții. Este vorba de domnul G. Cristea, G. Pântecan, doamna Ana Maria Nartă a fost o dată la o discuție... Nu mai știu... Dar acest grup este flexibil, cu geometrie variabilă...

S.C.: Se discută despre lobby-ul pe care românii din afara granițelor trebuie să-l facă în favoarea României pentru ca aceasta să fie primită în UE și NATO. Înțelegeți prin acest lobby ca românii din afara granițelor să devină niște consilieri care, având cunoștințe și experiență de muncă căpătată prin studii și participare la activități în țările respective, să le pună la dispoziția României, primind pentru aceasta o contravaloare a muncii lor, sau doriți ca aceștia să facă o muncă gratuită pentru ambasadă, pentru statul român?